

SELMECHÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— egyes szám ára 20 fillér —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyiltilér díja soronként 20 fillér.

Felolós szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Agost özvegye és fia

cégrez inténdők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Aranykönyv a munka hőseinek.

Biztosítani kell az ideai termést. Nem szabad megengedni, hogy ebben az áldott, szép hazában egy talpalatnyi termőföld is megműveletlenül maradjon. Ez most határtalanul fontosabb, de határtalanul nehezebb feladat, mint máskor, mert a háború a mezőgazdaságtól a munkaerő javarészét vonta el. Es mert életbevágóan fontos, egyáltalán pedig rendkívül nehezen megoldható ez a feladat, azért kell sikeres elvégzésére vállaltat buzgalommal egyesülnie a kormánynak a társadalommal.

A kormány megteszi a magáét. A földművelésügyi miniszternek ebben a tárgyban az alispánokhoz és a törvényhatósági jogú gazdag polgármestereikhez intézett rendelte gazdag programja a munka országos szervezésének és irányításának. De az eredményes elősorban a gazdálkodó-közönség lelkes tevékenységétől, fokozott szorgalmától függ mégis.

Ghíllány miniszter, az értelmiség bevonásával, megyei, községi, illetőleg körjegyzőségi gazdasági bizottságok alakítását rendelte el. Ezek a bizottságok lesznek

hivatva gondoskodni a termés biztosításáról s arról, hogy — emberi vagy állati tápláléknak alkalmas terményekkel — minden, gazdaságilag használható terület be legyen vetve. Igás állatok vásárlását a gazdasági felügyelők díjtalanul közvetítik a gazdáknak. Az alispán előterjesztésére a miniszter hajlandó megengedni a személyes szolgálatat elrendelését. Az ezért járó térítés megfizetésére, valamint a vetőmag beszerzésére legelőszereiben a községek vagy a törvényhatóságok gondoskodhatnak előlegről, illetőleg kölcsönről. A miniszter megbízásából a Magyar Mezőgazdák Szövetsége nagy készletet szerez be árpa-, zab- és tengeri-vetőmagból. Gazdasági gépek megrendelésében is szívesen támogatja a közönséget a miniszter, azonkívül gondoskodik róla, hogy a nagyobb uradalmak az aratás munkájára hadifülgölyökkel vellessenek igénybe. Nyilvántartja és közzéteszi a miniszter a más vidékre is elszerezhető munkások adatait, megkönnyíti a gazdasági munkaszervezők megkötését s általában a földművelésügyi igazgatás egész szervezettel készségesen támogatja a gazdálkodó társadalmat.

Magát a nagy munkát azonban mégis csak a gazdálkodó-közönségnek kell elvégeznie. Dolgozzék tehát minden igyekeze-

tével minden munkabíró ember, akár férfi, akár asszony, akár leány. Kiváltképen pedig dolgozzanak azok, akik hadisegítésben részesülnek és akik a mezőgazdaságban való nélkülözhetetlenségük emén kaptak fölmentést a hadikötelezettség teljesítése alól. Ha az ilyenek munkára való készsége kifogás alá esik, méltók a kedvezmény elvesztésére s bizony el is fogják veszteni.

Két nagy elvnek kell áthatnia az egész társadalmat: az önségítés és az egymás segítése elvének. Mindenki a legjobb tehetsége szerint végezze el a maga munkáját, azután pedig, esetleg a pénzének a kölcsönadásával is, szívesen gazdálkodó polgártársainak a segítségére. Ez nemcsak emberséges eszelekedet lesz, de hazafias eszelekedet is egyúttal.

Háborútjuk idején a balkáni népek el tudták végezni minden mezőgazdasági munkájukat. A hazaszeretetéről és munkabírájáról egyaránt híres magyar elmaradhat-e vajjon a balkáni népek mögött?

Ghíllány miniszter intézkedése azoknak a nevéi, akik a természetbízóság nagy munkájában érdemeket szereztek, belekerülnek a *munka hőseinek aranykönyvébe*, amely kiegészítő párja lesz a barcateren küzdők aranykönyvének.

Van-e épkézláb magyar, aki nevének

Fucskó Mihály dr. halálára.*

Nem szóbafullt, szép éneket hoztam én Neked,
Havem — halkecsillagosú versben — könnyeket
S egy pár hü diáknak szomorú, nagy bóját...
Most már elhisszik, elhisszik könnyes szemekkel,
Hogy akú várunk, egyre várunk:
Elment közülünk, nem látjuk többé
Szeretelt, derék hős tanárunk!

Szegény fészekből kelt ő nagy vándorútra,
Bica tort előre sok sorscsapáson át.
Akaratereje nem hagyta nyugodni
Lelke magasba vágyott, nem ismert akadályt.
Kiküzdötte magát a homályból:
Mint nagy tigréret, emlegették nevét.
Tudását hír szellője vitte szerteszét.
És nem volt büszke rajta nem fogott
A nagy-nagy, hü tudós önéret.
Tudásában is becsülte az Istent.
Mindég mindenkit észrevett, megértelt.
Mikor betoppant, észre sem vették.
Senkisen hille volna róla, nem, soha,
Hogy az egyszerű, szürke ember
Napsugaras eszmék új apostola!

* Irtta s a folyó hó 6-iki gyásznapon elszavalta
Zsámbor Pál VIII. o. l.

Sügarözömben remegtek a falak,
Mintha azt mondták volna: régen vártunk!
Mikor megjelent, mosolygó, boldog arccal
Ami derék, ifjú tanárunk.

... És elment ő is, el, mint a többiek.
Örömmel ment el, meg sem látszott rajta,
Hogy fájna a szíve elszakadni tőlünk:
Derült homlokával meit, a haza úgy akarta!
S köröskörül zúgó csatavivárván
Ő is a halálos, bátor harcolt vívta.
Havas hegyek alján, lábtörtés-cilágnál
Készült, hogy a legszebb munkáját megírja.
Ömlő, piros vérről, utolsó munkáját,
Hogy kell a magyaroknál védelmi hazáját!
... Reggel rohamra szőtt a harsóna,
Ágyuk bömbláltak, golyócsó esett,
Reggel a rohamban ő volt a legelső,
Reggel a rohamban ő is elesett!

Nagy, mór, ősi, idegen tájon
Fekszik kődös, busz temetője...

Ma még rideg, pusztó fövény a sírod,
Kívárog varjak siratnak el;
Ködszörnyű halál uti meg a dombot,
Fekete madarak riasztanak fel.
De ha leszűll a földre a béke tavasza
S dús kalászt ad a mag, melyet elvetettél:

Nem lesz a sírod pusztá, jeltelen.
Véres homlokod, szép, erős fejed
Nem fog a földön ázni dísztelen.
Virágokat ültet rá az alkotony szellő,
Előzi Rólad az esti borot,
S a virágok, kiket úgy szeretted,
Fonnak a fejedre színes koszorút!...

... Tavasszal, ha letovad a hó a hegyekről...

Képek a szabadságharcból.

— Március 15-ike alkalmából írta: Farkas Emőd. —

A csodaágyú.

Mikor a honvédek Vác előtt táboroztak, Bernátsky Antal köztüzér hazafutott s édesanyja jól tartotta kedves éltelével: tőrsgombóccal. Pukkadásig jóllaktat s amit nem tudott bekebelezni, papirosba gyömöszölve, elrejtette az ágyúcsőbe.

Egy óra múlva ágyúszemle volt. Az őtlegparancsnok le- s felajajlittatta az ágyúcsőveket s belenézett, hogy nem rozdásnak-e?

Vöröskeresztegylet Fritzes és Zsembery-házi kórházában. *Tandlich Ignác dr.* th. városi főorvos kezelésében, 72, a városi kórházban, *Kapp Jakab dr.* városi tiszt főorvos kezelésében, 48, a m. kir. bányász-kórházban pedig. *Vérségi Tóth Imre dr.* bányakerületi főorvos kezelésében, 20. — Az önzetlenül és lelkesen dolgozó vezető-főorvosokon kívül a beteg és sebesült katonák ápolásában 5 hivatalos ápolónő és 72 önkéntes ápolónő vesz részt, kik önként vállalt kötelezettségeiknek olyan buzgósággal, odaadással és pontossággal tesznek eleget, hogy méltán illel meg őket a legelső szintű hála és elismerés. Legyen szabad idezmem itt *Tandlich Ignác dr.* főorvos szavait: »Örömmel és büszkeséggel állíthatom, hogy az önkéntes ápolónői intézmény nálunk kitűnően bevált. Nincs az az intézkedés vagy utasítás, amelyet az ápolónők pontosan, sőt pedantériával végre ne hajtanának. Megnyugodva és teljes örömmel látom, hogy a sebesültek és betegek ápolását, főleg egyesek, olyan körültekintéssel, odaadással, olyan szeretettel teljes buzgalommal végzik, hogy még saját családtagjaikat sem ápolhatnák nagyobb gondossággal.«

Ezek az illetékes helyről elhangzott szavak ékecsében beszélnek minden dicsegetéssel.

A gazdasági teendők, nevezetesen az igen fontos és nagy munkát igénylő könyvhelyeztetést, minden díjazás nélkül, *úv. Meskó Lajosné* úrnő látja el nagy gondossággal és körültekintéssel. Az irdai teendők pedig 5 úrleány és 1 főiskolai hallgató végzi. Hálas köszönet érte! A főiskolai kórházi étkész felügyeletét és az ételek kiosztását felváltva 78 úrnő teljesíti, buzgósággal, áldozattal készséggel s akiknek, tapasztalt kegyességükért, legmélyebb hálaikat és köszönetüket nyilvánítottam.

A Kárpátok lejtőin és a hőlépte, végtelen, hirtelen mezőkben patakokban ömlik most hős fiaink vére. Ez jelképezi most a hőfelérzést, a kiálló piros vér helyett, az emberbaráti szeretet szent jelvényével, a vörös keresztlet. És ha már nem adatott meg nekünk, hogy ott, a harcmezőn rójuk le a hazafias kötelességeinket, sorakozzunk lelkesen e szent szimbólum, a könyörtelenségeknek e zászlaja alá, hogy majd a későbbi jobb időkben nyugodt lelkiismerettel emlékezhesünk arra, hogy a nagy időkben erőnkhez mérten megfeleltünk honfűti és hontelényi kötelességeinknek.

Tisztelettel kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy az előfizetés megújítása iránt intézkedni sziveskedjenek. Együttal kérjük azokat is, akik az előfizetési díjaikkal hátrálékokban vannak, hogy a hátrálékokat beküldeni sziveskedjenek, hogy a kiadóhivatalnak is módjában legyen kötelezettségeinek eleget tenni.

Előfizetési ár: egész évre 10 K fél „ 5 „ negyed „ 2 „ 50 f Egyes szám ára 20 fill.

HIRÉK.

— **Esélet hősök.** *Zsitvay Elemér* győgszerész, a cs. és kir. 26. gyalogezred önkéntese, *Zsitvay János* selmecebányai kir. kath. főgimnáziumi tanár fia, életének 20-ik évében az északi harctéren hősi halált halt.

Krausz Ernő Viktor selmecebányai virágkereskedő, a cs. és kir. 76. gyalogezred pórtartalékos gyalogosa, 23 éves korában a harctéren hősi halált halt.

Krausz Dénes, Krausz Fülöp selmecebányai nyug. bányászalstiszt fia, a cs. és kir. 26. gyalog-

ezred tartalékos gyalogosa, a hazáért és a királyért küzdve, esélet a becsület mezéjén.

— **Megüresedett és betöltésre kerülő állások a bányászatnál.** A bányászati tisztviselők létszáma, mint az Allami Tisztviselők Lapja írja, legközelebb előreláthatóan betöltésre kerül a VI. fizetési osztályban 3, a VII. fizetési osztályban 5, a VIII. fizetési osztályban 6, a IX. fizetési osztályban 12, a X. fizetési osztályban pedig 26 állás.

— **Szigorítják a fölmentéseket.** A belügyminiszter leiratot intézett a városokhoz, hogy a most besorozásra kerülő népfőlkéltisztviselők fölmentését a város csak a legkívültebb esetben kérje, mert a miniszter teljes szigorúsággal jár el a fölmentést csak a legkritikább esetben fog adni.

— **A bírói kar a hadbavonultakért.** A háború kitérésékor, *Martinovich István* ipolyvási kir. törvényszék első elnöke kezdeményezésére, az ipolyvási törvényszék, járásbíróóság, ügyészség s a korponai kir. járásbíróóság bírái, ügyészei, segéd-és kezelőszemélyzeitei, valamint *Szvehárszky Gyula* selmecebányai kir. járásbíró a háborús segítőakciók céljaira a saját körükben gyűjtést indítottak s erre a célra fizetésük két szazalékát ajánlották föl. A gyűjtés eddigi eredménye 700 K s belőle a Vöröskeresztegyletnek 290 K-t, a bírói és ügyési egyelet segítőakciójának 100 K-t, a megvakult katonáknak 150 K-t, a török vörösléholdnak 60 K-t, egyeseknek a segítésére pedig 100 K-t juttattak

— **Államvizsgálat a főiskolán.** A selmecebányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán folyó hó 15-én tartották meg a tavaszi államvizsgálatot. A vizsgálatra csupán *Bartha Béla* vaskohómérnökjelölt jelentkezett s nyert vaskohómérnöki oklevelet. A vizsgálat elnöke *Barlai Béla dr.* preoktor volt; a kormányt *Bárdossy Antal* m. kir. főbányatanácsos képviselte, examinator pedig *Schröder Gyula* nyug. vasgyári igazgató volt.

— **Husvétli vakáció a selmecebányai tanintézetekben.** A selmecebányai kir. kath. főgimnáziumban március 26-án, a licei főgimnáziumban és a kerületi Csemez-tanítóképzőintézetben március 27-én kezdődik a husvétli vakáció s tart a kir. kath. főgimnáziumban április 7-ig, az utóbbi két tanintézetben pedig április 12-ig.

— **Nyugdíjazás és kitüntetés.** Öfelsége, a király, a személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnök előterjesztésére, *Nagy Elek* ferdőirtáncosnak, saját kérelmére való nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és hasznos szolgálatának elismeréséül, a Ferenc József-rend tiszti keresztjét adományozta.

— **Erdészeti kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Ryll Viktor* kir. közalapítványi erdőmérnököt ferdőmérnöké, *Zvarik Egyed* kir. közalapítványi segéderdőmérnököt erdőmérnöké, *Vajda Gyula* és *Schenkengyel László* kir. közalapítványi erdőmérnökgyakorlókot pedig segéderdőmérnöké nevezte ki.

— **Megerősítés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *úf. Rosenauer Lajosnak* a beszerzecebányai kereskedelmi és iparkamara elnökévé való megválasztását, az 1898. évi VI. t. c. 14. §-a alapján, megerősítette.

— **Halálozás.** *Walrnáth Nándor,* Selmecebányi Bélabánya szab. kir. bányavárosnak 40 éven át volt kiadója, választott törvényhatósági bizottsági tagja, a bélabányai r. k. egyház templomgondnoka, aki, mint őrnagy, résztvett az 1866-iki hadjáratban, folyó hó 13-án, életének 84-ik évében Bélabányán meghalt.

Lattenberg Lajos, Nagyszében sz. kir. város főmérnöke, Dobrovits Mihály selmecebányai városi mérnök apósa, folyó hó 15-én, 55 éves korában elhunyt.

— **Hősi halált halt főiskolai tanárségéd.** *Steiner Lajos* 23. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy, a selmecebányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola föld- és bányaméréstani tanszékének tanárségéde, okleveles bányamérnök, aki — mint egy bajtársa írja — az utóbbi időben ismételt tanulóélet adta bátorságának, folyó évi március hó 6-án, egy magaslat megrohanása alkalmával, orosz golyótól szíventalálva, életének 31-ik évében hősi halált halt. Holttelést az orpovölgyi Slawskán helyezett bajtársai örök nyugalomra.

— **Névmagyarosítás.** *Stein Béla* tiszaluczi születésű, selmecebányai lakos, nyug. póstamester, valamint *Béla Lajos* nevű kiskorú gyermeke, esaládi nevét, a 26930/1915. sz. belügyminiszteri engedély alapján, *Székely-re* változtatta.

— **Kinevezés.** A m. kir. dohányjövédéki központi igazgató *Szilvágyi Kornél*t, a selmecebányai m. kir. dohánygyárnál alkalmazott dohányjövédéki segédosztalt, jelenlegi állomáshelyén való meghagyásával, a X. fizetési osztályba való sorállal, dohányjövédéki tiszté nevezte ki.

— **Halálozás.** *Gúman István* negyedéves tanárjelölt, a selmecebányai ág. hitv. ev. licei főgimnázium volt növendéke, folyó hó 14-én, 22 éves korában, Budapesten elhunyt.

— **Köszönet az Ev. Nőegyletnek.** A selmecebányai Evangélikus Nőegylet karácsonykor vattázott mellényeket küldött a harctérré. Zsebeit megtölte szivarral, cigarettával, csokoládéval, ceruzával, szappannal s ráirta egy kis cédulára, hogy: »Az Ev. Nőegylet ajándéka Selmecebányáról.« Alkalmasság egy ilyen mellény jutott Tóth Gábor-nak is, aki a következő sorokban köszönte meg az ajándékot: »Kelt levelem 1915. III. hó 6-án igen szépen tisztelt Evangélikus Nőegylet! Igen szépen köszönöm a hozzám küldött karácsonyi ajándékot. Szívemből szerető köszönetet mondok érte, hogy rólam a harcban megemlékeztek. Áldja meg az Isten önökét fáradozásukért és kívánom a jó Istenőt, hogy működsüket tovább is fenntartsa és áldja meg hazaszeretettükért. Kívánok az egész Körnek jó egészséget, békességet és áldást.«

— **Március 15-ike Selmecebányán.** Március 15-ikét, a magyar szabadság újjászületésének napját, az idén is nagy kegyetlel s a jobb és szebb jövőbe vetett hittel áthatva, fokozottabb lelkesedéssel ünnepelte meg Selmecebánya városközönsége.

A kir. kath. főgimnázium ifúsága az új gimnáziumi épület hatalmas és pompás díszterében ünnepelt meg március 15-ét. Az ünnep 9 óra-ko kezdődött, nagyszámú közönség jelenlétében. A Himnusz eléneklése után *Páder József* tanár mondott mélyen átérzett, tartalmas és szép emlékbeszédet. Az intézeti énekkar, melyet *Rauchbauer József dr.* igazgató dirigált, régi jó híre múltjának bizonyult. *Weberd László* VIII. o. t. művészi készséggel játszott egy megkapó Liszt-rapszódát. Ez után *Csermely László* VIII. o. t. lelkes felolvasása következett, majd *Jakóby János* VIII. o. t. szavalt. A szépen sikerült ünnep a Szózat eléneklésével végződött.

A licei főgimnázium ifúsága délután 3 óra-ko tartotta ünnepségét az intézet tornatermében. A hatalmas csarnok teljesen megtelt, sőt még széknek is bizonyult a megjelent nagyszámú ünnepelőközönség befogadására. Eljötték a 48-as idők méltó utódai, a városban ápolat sebesült és beteg katonák is, kiknek a jelenléte még szebbé, bensőségesebbé, lélekelmélőbbé tette az ünnepet. Az ünnepséget, a Himnusz eléneklése után, *Michaelisz Elemér* VIII. o. t. *Zsombor Pál* VIII. o. t. emlékbeszédével nyitotta meg. A hangulatos és ügyesen előadott beszéd nagy hatást keltett. A megnyitót után *Bérczy László* VII. o. t. Illés Bálintnak »A legszebb tavasz« e. költeményét szavaltá el, hatalmas orgánummal, tüzéssel és érzéssel. Utána *Bakos János* VIII. o. t. mondott emlékbeszédet, melyben azt fejtegette, hogy a

őzv. Fraj Jánosné, Krumlouzski János, Longauer József, Lupták András, Mojszis Jánosné, Puskár Pálné, Hankovits József 1—1 l. tejet.

A városi körháznak: a városi iparostanonciskola III. osztályának növendékei pecsenyét, cigarettát, az Ev. Nőgyelet 2 lepedőt, 12 kendőt, 10 párnahuzatot, 14 alsónadrágot, 6 inget, Zsámbor Pálné 1 tál pogácsát, Engel Zsigmondné 2 kg. cukrot, 1 kg. kávé, 2 doboz pótkávé.

— **A m. kir. bányász-körháznak:** az áll. tisztviselői fogyasztó-szövetkezet 500 cigarettát, 25 cs. dohányt, 50 szivart, 2 kg. liptói túrót, az Ev. Nőgyelet 1 pár cipőt, 18 pár harisnyát, 19 zsebkendőt, 19 szappant, Király Irénke 20 levelezőlapot, Engel Zsigmond 1 kg. kávé, 2 kg. kockacukrot, 2 doboz Frankkávét, Róthbauer Ferike 1 kosár almát, Csermely Istvánné 1 doboz teát, 1 l. rumot, 2 kg. cukrot. Lövy A. Ede 1 pár bakancsot talpait, Oberth István 4 1/2 pár bakancsot javított.

— **Az orosz narancessárga könyv.** Az orosz diplomáciának a háború előzményére vonatkozó okiratait tartalmazó orosz narancessárga könyv magyar fordítása is megjelent. Az osztrák-magyar vörtskönyv, a német fehérskönyv és az angol kékkönyv mellett az orosz narancessárga könyv kétségtelesen számot tarthat a közönség érdeklődésére. **A füzet ára 40 fillér** s lapunk kiadóhivatalában kapható.

— **Használt bélyegek jótékony célra.** A fegyveres hadronkhoz tartozott katonatisztek, valamint a háborúban elesett tartalékos tisztek után maradt bélyegek és leányruháik gondozására „Erzsébet-Ölthon“-i létesítő egyesületünk azzal a bizalmas kéressel fordul a hadi jólétiintézmények iránt kifoghatatlan bőkezűsége nagyközönséghez, gyűjtse össze a birtokába kerülő már elhasznált s felülbélyezett, értéktelen magyar hadi postabélyegeket s küldje a következő címre: A budapest-budafoki Erzsébet-Ölthon-Egyesület irodájának, Budapest, I., Budafoki-út 41. A ha az így címzett borítékok alsórézének baloldalára ezt a záradékot írják: „Az Erzsébet-Ölthon ügyében bélyegmentes-akkor a küldeményre nem kell postabélyeget alkalmazni. Csak arra kell ügyelniük, hogy a hadibélyegeket teljesen épen vejják ki a borítékokból. Az így hozzáknak juttatott bélyegekkel ki-ki egyegety legálább járulhat a napjainkban annyira halaszthatatlan Erzsébet-Ölthon felépítéséhez.

Egyben bizalommal ajánljuk mindenki megfigyelésébe az ugyanazt a fontos célt szolgáló egyesületi **sorsjegy akciónkat** is, mely a katonai és polgári kormányhatóságok **legbővebb ellenőrzése** alatt áll és szokatlan nagy nyereséményesével páratlan a maga nemében. A nyeresémény összértéke 80.000 korona, a főnyeresémény 14 kiló finom arany-, a második 85 kiló finom ezüsttöntvény stb. Egy sorsjegy ára 1 korona. A húzás visszavonhatatlanul f. é. június hó 5-én lesz.

Budapest, 1915. március 1-én, Hadusfálvi Ludmann Gyula és Vértési Weisz Ernő ny. es. és kir. attábornagykak, az egyesület elnökei.

— **A lisztárufítás szabályozása.** A kormány a napokban rendeletet fog kibocsátani, melyben szigorúan meghagyja az összes lisztkereskedőknek, fűszereseknek és pékeknek, hogy a vásárlóközönségnek csak annyi lisztet szolgáltatassanak ki, amennyi az illetők pár napi szükségletének megfelelő. A rendelet ellen vételüket két-három hónapi fogsággal büntetik s ezenkívül iparigazolványukat is elvesztik.

— **Körözés.** Jásznyakunszólók-vármegye alispánja a következő közözlővel teszi közzé: A Csömör községben 1898. március 18-án született **Pótor József** illetőségű kell, gyámügyi célból, megállapítani. Megkeresem a törvényhatóságokat, hogy a nevezett anyját, **őzv. Szédszelski Jánosné, született Pótor Annát**, aki a gyermek születésekor

45 éves volt, jelenleg tehát mintegy 62 éves, hatóságuk területén nyomoztatni, megtalálása esetén illetőségére nézve tüzetesen kihallgatni, a fölvetett jegyzőkönyvet pedig nekem megküldeni sziveskedjenek.

— **Elmaradnak a választói vizsgálatok.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratolt intézett a vármegyékhez, melyben arról értesíti a közigazgatási bizottságokat, hogy a választói jogosultsághoz szükséges írás-olvasási vizsgálatok az idén elmaradnak. Az intézkedés megokolásának azt mondja a leirat, hogy, tekintettel arra a körülményre, hogy a törvény értelmében a most előlben készülő névjegyzékek nemcsak a folyó év hátralevő részére, hanem a következő évre is érvényesek, a folyó évben az új összeírást, illetőleg a névjegyzék kiigazítását egyáltalán nem kell foganatosítani s így az írás-olvasási vizsgálatok ebben az évben szükségtelenek.

— **Katonák szabadságolása a tavaszi gazdasági munkák végzésére.** A kiszáradtak is, a nagyobb birtokosok is erősen érdekl a honvédelmi miniszternek e tárgyban kiadott körrendelet. Eszerint a harcra vonalon innen levő, az úgynevezett póttésztelnek szolgáló legénység egy része, amennyiben a hadviselés érdekei megengedik, tizenégy napra szabadsághoz, hogy a beálló sürgős munkáknál a természetszerűen mutatózó munkáshiány lehetőleg enyhíthessék. Természetes, hogy csakis gazdák, hozzátartozók és gazdasági munkások kapnak ily célra szabadságot, s csak abba a községbe, ahol legutóbb gazdasági munkával foglalkoztak. A szabadságolásnak két módja van. Az egyik az egyéni, amelyet minden jogosult csak személyesen kérhet az illető póttest parancsnokságtól. A másik a katonamunkacsoportok kirendelése, amelyet községnek és egyes birtokosoknak áll jogukban kérni a községi (városi) előjáróság által látmozott, a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézett és oda az illetékes járási (városi) hatóság útján eljuttatott kérvényben. Az egyéni szabadságot névjegyzékét az illetékes póttest parancsnoksága közli az érdektelt községi (városi) előjárósággal, valamint a járási hatósággal. A községi előjáróság kötelessége azután ezt a névjegyzékét a munkaadókkal közölni, a szabadságot katonamunkásokat munkába helyezni és ellenőrizni, hogy a munkát, amire szabadságot tettek, végzék is; a szabadsággal visszaéltek pedig a csendőrség útján csapatukhoz visszaküldeni. A járási hatóságnak kötelessége az egyes községekben esetleg mutatózó munkáfelelőselet olyan községbekebe irányítani, ahol munkáshiány van. A munkacsoportokat a póttestparancsnokságok állítják össze és erélyes altszít vezetőségével bocsátják a birtokosok és a községek rendelkezésére. A kirendelt katonai munkacsoportok katonai élelmezési pénzüket és szoldjukat kapják. A munkaadók kötelesek e csoportok élelmezésétől gondoskodni, de az élelmezési pénz a vezető altszít által nyugta ellenében nekik megfizetendő. A munkaadó a helyben szokásos napszámot fizeti a munkáskatonáknak. A munkaadót semmiféle utazási költség nem terheli, mert a kirendelt munkacsoportok szállításáról a katonai igazgatás gondoskodik.

— **Legolcsóbb világítás a gázvilágítás.** Kísérletek bizonyítják, hogy egy 6 gyertyafényerejű petróleumlámpa 18 órárt át 1/2 kg. petróleumot fogyaszt, ami, egy kg. petróleumot 1 K-ba számítva, 50 fillérbe kerül. Ezzel szemben egy 30 gyertyafényerejű Grätz lámpa 18 óra alatt 540 liter gázt fogyaszt, ami mindössze 17 1/4 fillér. Egy 60 gyertyafényerejű Grätz lámpa 18 óra alatt 864 liter gázt fogyaszt, ami 27 1/4 fillér. Egy 100 gyertyafényerejű Grätz lámpa 18 óra alatt 1620 liter gázt fogyaszt, ami 51 1/4 fillér. Ebből a kimutatásból látható tehát, hogy a gázvilágítás **jelentősen olcsóbb**, mint a petróleumvilágítás.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem felelős a szerk.

Fog-Krém

KALODONT

70 Fillér

— **Kolera ellen a legbiztosabb óvószert a kénes gyűgyi gyógy- és borvíz.** Kapható az egyedül elárúsítónál, Greguss Antalnál.

A következő naplapon állandóan kaphatók: **Pesti Hírlap, Az Ujság, Pesti Napló, Budapesti Hírlap, Magyarország, A Nap, Esti Ujság, Pester Lloyd, Pester Journal, Vossische Zeitung, Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.**

H I R D E T É S E K.

Végzett gyors- és gépirónó helyben vagy vidéken állást keres. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér.

Kiadó egy 3, esetleg 4 szobából álló utcai, továbbá két udvari lakás az Ópostán.

Jó tüzfűt a közönségnek
2 m bükkfa 16 K.
2 m tölgy és cser 18 K.
 Megrendelhet Joerges A. özv. és fiánál.
Weisz Adolf Tópaták.

Orosok mint kitűnő, közhözök elleni szer ajánlják a

KAISER

mell-karamellát a három fenyővel. Millió ember használja a

Köhöges

rekedés, katarus, elnyálkásodás, hörghurut, fájós nyak, valamint megfűlés elkerűlése ellen.

6100 közb. hitel orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egészséges és jóízű bonbonok. Csomagban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill. Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Marótyos J. örökös gyűgytárában **Selmecbányán**, Walko J. K. és Szentistványai A. **Gölnichányán**.